

254/2001 Sb.

ZÁKON

ze dne 28. června 2001

o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ ZÁKON O VODÁCH (VODNÍ ZÁKON)

HLAVA I ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Účel a předmět zákona

(1) Účelem tohoto zákona je chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl v souladu s právem Evropských společenství¹⁾. Účelem tohoto zákona je též přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů.

(2) Zákon upravuje právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, vztahy fyzických a právnických osob k využívání povrchových a podzemních vod, jakož i vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí, a to v zájmu zajištění trvale udržitelného užívání těchto vod, bezpečnosti vodních děl a ochrany před účinky povodní a sucha. V rámci vztahů upravených tímto zákonem se bere v úvahu zásada návratnosti nákladů na vodohospodářské služby, včetně nákladů na související ochranu životního prostředí a nákladů na využívané zdroje, v souladu se zásadou, že znečišťovatel platí.

HLAVA II NAKLÁDÁNÍ S VODAMI

Díl 2 Nakládání s povrchovými vodami

§ 7 Užívání povrchových vod k plavbě

(1) K užívání povrchových vod k plavbě a k odběru vody potřebné k provozu plavidel není třeba povolení vodoprávního úřadu.

(2) Provozovatelé plavidel jsou povinni vybavit je potřebným zařízením k akumulaci odpadních vod a řádně je provozovat, pokud při jejich užívání nebo provozu mohou odpadní vody vznikat, a jsou povinni zabránit únikům odpadních vod a závadných látek z plavidel do vod povrchových.

(3) Provozovatelé přístavů a speciálních lodí⁶⁾ určených k dopravě pohonných hmot a odpadů z plavidel (dále jen "obslužní loď") jsou povinni zabezpečovat zásobování plavidel pohonnými a provozními hmotami a odstraňování odpadních vod nebo závadných látek z plavidel v přístavech nebo pomocí obslužných lodí tak, aby při tom nedocházelo ke znečišťování povrchových nebo podzemních vod.

(4) Přecherpávání odpadních vod nebo závadných látek z plavidel a zásobování plavidel pohonnými nebo provozními hmotami mimo přístavy je zakázáno, pokud jejich objem je v jednotlivých případech větší než 50 litrů nebo pokud tyto činnosti nezabezpečuje obslužní loď⁷⁾.

(5) Na povrchových vodách v ochranných pásmech vodních zdrojů I. stupně a na nádržích určených povolením nebo rozhodnutím vodoprávního úřadu podle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 4 nebo podle předchozích předpisů pro chov ryb je plavba plavidel se spalovacími motory zakázána. Nejde-li o dopravně významné vodní cesty,⁷⁾ je tato plavba zakázána na vodních nádržích a vodních tocích, které stanoví Ministerstvo dopravy a spojů v dohodě s Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství vyhláškou. Povrchové vody lze užívat k plavbě jen tak, aby při tom nedošlo k ohrožení zájmů rekreace, jakosti vod a vodních ekosystémů, bezpečnosti osob a vodních děl; rozsah a podmínky užívání povrchových vod k plavbě stanoví Ministerstvo dopravy a spojů v dohodě s Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství vyhláškou.

(6) Zákaz plavby podle odstavce 5 se nevztahuje na plavidla Státní plavební správy, Hasičského záchranného sboru České republiky, ozbrojených sil České republiky, Policie České republiky, obecní policie, celní správy České republiky a správců vodních toků, pokud jsou použita ke služebním účelům, dále na plavidla použitá v souvislosti s výstavbou, údržbou nebo provozem vodních děl nebo jiných staveb na vodních tocích nebo na pozemcích při nich, plavidla osob vykonávajících povinnosti podle tohoto zákona nebo plavidla použitá k nutnému zajištění zdravotní služby nebo při ochraně před povodněmi. Zákaz plavby podle odstavce 5 se, s výjimkou ochranných pásem vodních zdrojů I. stupně, nevztahuje na plavidla osob, které mají platné povolení k nakládání s vodami podle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 4 nebo podle předchozích předpisů, a to při obhospodařování nádrží určených takovým rozhodnutím pro chov ryb.

(7) O výjimkách ze zákazu a omezení podle odstavce 5 rozhoduje v jednotlivých případech vodoprávní úřad po projednání se Státní plavební správou.

(8) Kontrolu dodržování zákazu plavby plavidel se spalovacími motory na povrchových vodách podle odstavce 5, jakož i kontrolu užívání povrchových vod k plavbě s ohledem na stanovený rozsah a podmínky jejich užívání vykonává Policie České republiky a Státní plavební správa.

Díl 3 Povolení, souhlas a vyjádření

Oddíl 1 Povolení

§ 8

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami

(1) Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dále jen "povolení k nakládání s vodami") je třeba

- a) jde-li o povrchové vody a nejde-li při tom o obecné nakládání s nimi
 1. k jejich odběru,
 2. k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,
 3. k využívání jejich energetického potenciálu,
 4. k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
 5. k jinému nakládání s nimi.

HLAVA IV VODNÍ TOKY

§ 51

Povinnosti vlastníků pozemků sousedících s koryty vodních toků

(1) Vlastníci pozemků sousedících s koryty vodních toků jsou povinni

- a) umožnit správci vodního toku výkon jeho oprávnění,
- b) strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, umístění plavebních znaků apod.,
- c) strpět, po předchozím projednání s nimi, po nich průchod osob; to neplatí na pozemcích v zastavěném území a na oplocených pozemcích,
- d) strpět na svém pozemku přirozené koryto vodního toku.

(2) Vodoprávní úřad může vlastníkům pozemků sousedících s koryty vodních toků zakázat kácet stromy a keře zabezpečující stabilitu koryta vodního toku.

(3) Pokud výkonem těchto oprávnění vznikne vlastníkově pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

HLAVA XII SPRÁVNÍ DELIKTY

Díl 1 Přestupky

nadpis vypuštěn

§ 117

Porušení povinností při užívání povrchových vod k plavbě

- (1) Fyzická osoba se jako provozovatel plavidla dopustí přestupku tím, že
- a) v rozporu s § 7 odst. 2 nevybaví plavidlo potřebným zařízením k akumulaci odpadních vod nebo zařízením k akumulaci odpadních vod řádně neprovozuje, anebo nezabrání úniku odpadních vod nebo závadných látek z plavidel do vod povrchových, nebo
 - b) přečerpá odpadní vodu nebo závadnou látku z plavidla nebo zásobí plavidlo pohonnými nebo provozními hmotami v rozporu s § 7 odst. 4.
- (2) Fyzická osoba se jako vůdce plavidla dopustí přestupku tím, že
- a) užije plavidlo se spalovacím motorem k plavbě na povrchové vodě v rozporu s § 7 odst. 5, nebo
 - b) užije plavidlo k plavbě v rozporu se stanoveným rozsahem a podmínkami užívání povrchových vod k plavbě podle § 7 odst. 5.
- (3) Za přestupek podle odstavce 1 a 2 lze uložit pokutu
- a) do 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a); dojde-li však k úniku odpadních vod nebo závadných látek do vod povrchových, lze uložit pokutu do 200 000 Kč,
 - b) do 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b),
 - c) do 200 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2,
 - d) v blokovém řízení do 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. b).

Díl 2

Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

§ 125b

Porušení povinností při užívání povrchových vod k plavbě

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako provozovatel plavidla dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 7 odst. 2 nevybaví plavidlo potřebným zařízením k akumulaci odpadních vod nebo zařízení k akumulaci odpadních vod řádně neprovozuje, nebo nezabrání úniku odpadních vod nebo závadných látek z plavidel do vod povrchových,
- b) nezabezpečí povinnosti provozovatele speciální lodi určené k dopravě pohonných hmot a odpadů z plavidel podle § 7 odst. 3,
- c) přečerpá odpadní vodu nebo závadnou látku z plavidla nebo zásobí plavidlo pohonnými nebo provozními hmotami v rozporu s § 7 odst. 4,
- d) užije plavidlo se spalovacím motorem k plavbě na povrchové vodě v rozporu s § 7 odst. 5, nebo
- e) užije plavidlo k plavbě v rozporu se stanoveným rozsahem a podmínkami užívání povrchových vod k plavbě podle § 7 odst. 5.

(2) Provozovatel přístavu nebo obslužní lodi se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 7 odst. 3 zásobuje plavidla pohonnými a provozními hmotami nebo odstraňuje odpadní vody nebo závadné látky z plavidel v přístavech nebo pomocí obslužných lodí tak, že není vyloučeno znečištění povrchových nebo podzemních vod.

(3) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a); dojde-li však k úniku odpadních vod nebo závadných látek do vod povrchových, lze uložit pokutu do 200 000 Kč,
- b) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c), nebo
- c) do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), d), e) nebo odstavce 2.

Díl 3

Společná ustanovení ke správním deliktům

§ 125l

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Česká inspekce životního prostředí nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností může na návrh pachatele správního deliktu zastavit správní řízení, jestliže pachatel správního deliktu přijme faktická opatření k odstranění následků porušení povinnosti, jakož i opatření zamezující dalšímu ohrožování nebo znečišťování podzemních nebo povrchových vod, a uložení pokuty by vzhledem k nákladům na učiněná opatření vedlo k nepřiměřené tvrdosti. Z důvodu provádění opatření zamezujícím vzniku dalších nepříznivých následků lze řízení o správním deliktu přerušit.

(4) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezačal řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(5) Sazba pokuty za správní delikt podle tohoto zákona se zvyšuje na dvojnásobek, nejvýše však na částku 20 000 000 Kč, jestliže je týž správní delikt spáchán opakovaně. Správní delikt je spáchán opakovaně, pokud ode dne, kdy rozhodnutí o uložení pokuty za týž správní delikt nabylo právní moci, neuplynul 1 rok.

(6) Při stanovení výše pokuty za správní delikt spáchaný vypouštěním odpadních vod bez povolení k nakládání s vodami nebo v rozporu s ním, přihlédne orgán ukládající pokutu zejména k míře překročení podmínek povolení k vypouštění těchto vod, k míře ovlivnění jakosti povrchových nebo podzemních vod a jejímu lokálnímu rozsahu, ke stupni ochrany dotčeného území a k příčině nedovoleného vypouštění vod.

(7) Správní delikt podle § 125j v prvním stupni projednává Česká inspekce životního prostředí. Správní delikty podle § 117 odst. 2 a § 125b odst. 1 písm. d) a e) projednává v prvním stupni Státní plavební správa. Ostatní delikty podle tohoto zákona projednává v prvním stupni obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo Česká inspekce životního prostředí. Přestupky v blokovém řízení podle § 117 odst. 3 písm. d) projednává Státní plavební správa nebo Policie České republiky. Správní delikt projedná ten z příslušných správních orgánů, který dříve zahájil řízení, nebo bylo-li řízení zahájeno v týž den, tak obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo Státní plavební správa.

(8) Za porušení povinností stanovených stavebními předpisy a týkajícími se vodních děl ukládají obecní úřady obcí s rozšířenou působností pokuty podle zvláštního zákona⁴⁾.

(9) Pokuty uložené Českou inspekcí životního prostředí a Státní plavební správou vybírá a vymáhá příslušný celní úřad. Pokuta je splatná do 15 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

(10) Pokuty uložené Českou inspekcí životního prostředí obcím a Státní plavební správou jsou příjmem Státního fondu životního prostředí. Ostatní pokuty uložené Českou inspekcí životního prostředí jsou z 50 % příjmem rozpočtu obce, v jejímž územním obvodu byl správní delikt spáchán, a z 50 % příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky. Pokuty ukládané obecními úřady obcí s rozšířenou působností jsou příjmem obce s rozšířenou působností.

(11) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby^{44b)}, nebo v přímé souvislosti s ním se vztahují ustanovení zákona o postihu právnické osoby.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o vnitrozemské plavbě

§ 131

Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění zákona č. 358/1999 Sb., se mění takto:
§ 49 a 50 se zrušují.

ČÁST JEDENÁCTÁ ÚČINNOST

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2002, s výjimkou ustanovení § 20 odst. 1, které nabývá účinnosti po 5 letech po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, a ustanovení § 135, které nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.

1) Například Směrnice Rady 75/440/EHS ze dne 16. června 1975 o požadované jakosti povrchových vod určených k odběru pitné vody v členských státech, Směrnice Rady 76/160/EHS ze dne 8. prosince 1975 o jakosti vody pro koupání, Směrnice Rady 76/464/EHS ze dne 4. května 1976 o znečištění způsobeném určitými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství a návazné směrnice Rady, Směrnice Rady 78/659/EHS ze dne 18. července 1978 o jakosti povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb, Směrnice Rady 80/68/EHS ze dne 17. prosince 1979 o ochraně podzemních vod před znečištěním určitými nebezpečnými látkami doplněná směrnicemi Rady 90/656/EHS a 91/692/EHS, Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod, Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, Směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24. září 1996 o integrované prevenci a řízení znečištění, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

4) Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6) § 2 odst. 1 písm. a) bod 8 vyhlášky č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách.

7) Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění zákona č. 358/1999 Sb.

44b) § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.